

SELVITYSHENKILÖ REIJO KARHINEN

TIEDOTE Julkaisuvapaa 7.2.2019 klo 11:30

Reijo Karhinen ehdottaa laajaa uudistusohjelmaa ratkaisuksi maatalouden kannattavuusongelmiin

Reijo Karhisen mukaan 500 miljoonan euron lisäys maatalouden yrittäjätuloon vuositasolla on saavutettavissa.

Pääministeri Juha Sipilä sekä maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä antoivat kesäkuussa 2018 Reijo Karhiselle tehtävän selvittää ratkaisumallit maatalouden kannattavuusongelmiin.

Karhinen ei perustanut työryhmää vaan kutsui koko kansan keskustelemaan. Yli 6000 vastausta kerännyt verkkokysely, kuulemiset sekä maakunnalliset työpajat ovat antaneet kattavan kuvan nykytilasta.

“Näkemykseni mukaan saamani 500 miljoonan euron maatalouden yrittäjätulon kasvattamistavoite on saavutettavissa ilman maataloustuen kokonaismäärän kasvattamista nykyisestään”, Karhinen kertoo selvityksen julkistuspäivänä.

“Tavoitteeseen pääsy edellyttää kuitenkin useamman vuoden pituista ja syvällisestä kulttuurimuutoksesta alkavaa uudistusohjelmaa laajalla rintamalla.”

Karhisen mukaan erityisesti tukipolitiikan painopisteitä on muutettava niin, että investoivat ja toimintaansa kehittävät sekä aitoa yrittäjäriskiä ottavat maatilat – koosta riippumatta – ovat keskiössä.

Suomen maatalous on ajautunut pitkäaikaisen heikon kannattavuuskehityksen seurauksena vakavaan tuloskriisiin. Karhisen mukaan kaikilla tasoilla on tarve uudistua ja kehittää talousosaamista.

“Toimintamalleja on hiottava niin tiloilla kuin muussa ruokaketjussa sekä hallinto- ja edunvalvontaorganisaatioissa. Yhteisestä epäonnistumisesta on mahdollisuus edetä yhteiseen menestymiseen.”

Karhinen korostaa, että maatalouden kannattavuusongelmat eivät liity tuotteeseen. “Suomessa tuotetun ruuan puhtaus ja turvallisuus ovat todella vahva kilpailuetumme, josta on voitava rakentaa myös taloudellisesti parempi menestystarina.”

Yhteinen Ruokapöytä ja osaamis- ja palvelukeskus ratkaisuehdotusten keihäänkärkinä

Karhisen mukaan yksi keskeinen syy alkutuotannon taloudellisiin ongelmiin on yhteisen näkemyksen puute. Tämän ratkaisemiseksi Karhinen esittää perustettavaksi keskustelufoorumia nimeltä *Yhteinen Ruokapöytä*.

“Tarvitsemme paikan, jossa ruokaketjun keskeiset osapuolet voivat yhdessä keskustellen linjata ruokaketjumme tulevaisuudenkuvan, tahtotilan ja kansallisen ruokastrategian suuntaviivat”, Karhinen kertoo.

Ruokapöytä olisi käytännössä tiivis keskusteluryhmä, joka koostuisi ruuantuotannosta vastaavasta ministeristä sekä alkutuottajien, teollisuuden ja kaupan korkeimmasta johdosta. Ruokapöydän emäntä tai isäntä olisi ruokaketjusta riippumaton ulkopuolinen henkilö.

Raju toimintaympäristön muutos vaatii paljon maataloilta. Jotta yhdessä rakennettu tahtotila välittyy tuottajien arkeen, tarvitaan uusi toimija. Karhinen esittää, että maatalouden uudistumista ohjataan jatkossa koordinoitusti yhdestä paikasta nykyisen sirpaleisen järjestelmän sijaan.

“Suomi tarvitsee maatalouden osaamis- ja palvelukeskuksen, johon kootaan maataloushallinnon sellainen yhteinen asiantuntemus, joka tukee maatilayritysten välitöntä kehittämistä, johtamista ja operatiivista toimintaa.”

Selvitys esittää näiden lisäksi merkittävän määrän muita konkreettisia ehdotuksia tulevaisuuden kannattavan maatalouden turvaamiseksi. Karhinen kirjoittaa Bonfire.fi -bisnesmedian blogissaan, että maatalouden ajautuminen kannattavuuskriisiin on yhteinen epäonnistuminen. Myös tulevaisuuden menestys luodaan vain yhteistyöllä. [<https://www.bonfire.fi/suomalaisen-ruuan-tulevaisuus-vaativastelua-rohkeutta-ja-yhteistyota/>]

Selvää on se, että toimintaansa kehittävät ja aitoa yrittäjäriskiä ottavat maatilat koosta riippumatta tulevat olemaan maataloutemme perusta. Tämän lisäksi elintarvikkeiden viennin edistäminen kaipaa kipeästi lisää tekoja ja johtajuutta. Ehdotettu Peltoreformi 2025 taas tehostaisi maatalouden tärkeimmän tuotantovälineen kehittämistä esimerkiksi tehostetun tilusvaihdon, kasvukuntoon panostamisen ja vuokrasäännöstelyn avulla.

“Kilpailukykyinen maatalous vaatii edelläkävijyyttä”, Karhinen linjaa. Teknologia, innovaatiot ja erikoistuminen vaativat yhteistä kehitystyötä. Tulevaisuudessa yhä merkittävämmäksi näkökulmaksi nousee myös se, miten maataloutta kehitetään osana ilmastonmuutoksen ehkäisyä.

TIIVISTELMÄ

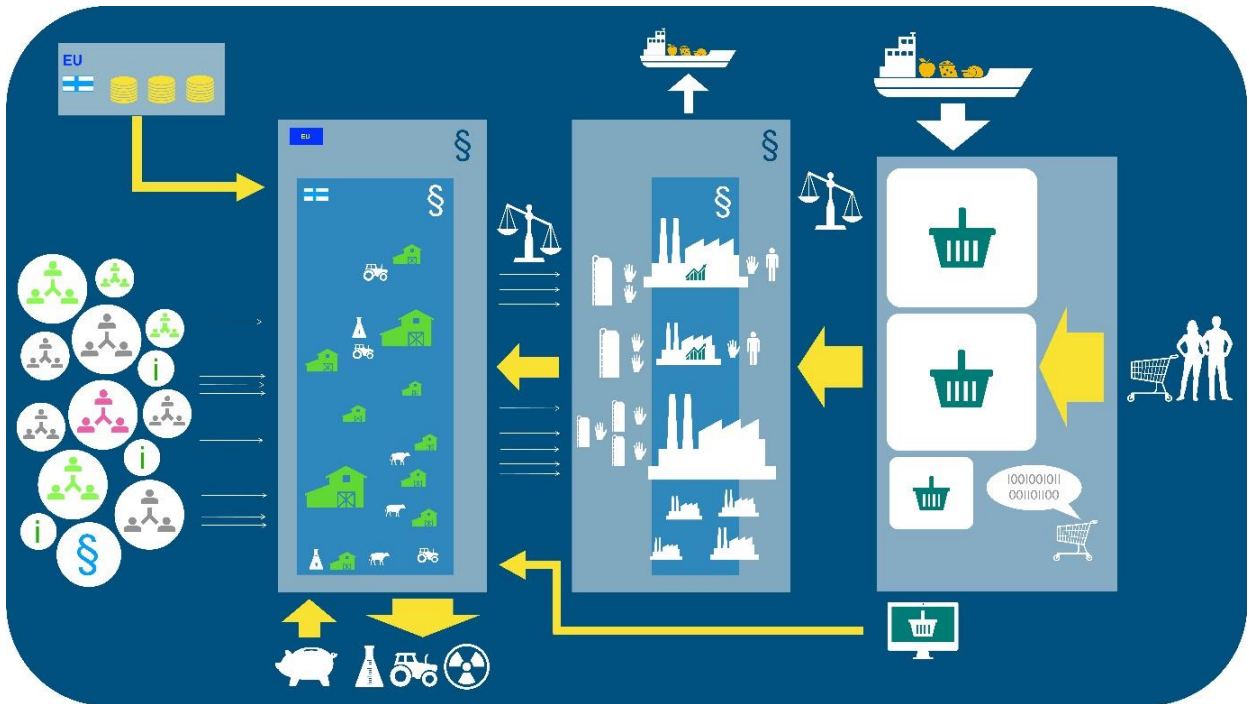
Reijo Karhinen

UUSI ALKU – Maatalous on myös tulevaisuuden elinkeino

1. Ruokaketjumme tarvitsee yhteisen tahtotilan ja yhteisen ruokastrategian. Perustetaan uusi linjaava keskustelufoorumi – Yhteinen Ruokapöytä.
2. Tuottajien on palautettava ensisijainen ohjaus- ja johtamisvastuu itselleen, voimistettava sekä omistajaohjauksaan että lisättävä yhteistyötä omistamissaan alan yhteisissä yrityksissä ja järjestöissä sekä samalla rohjettava vaatia laadukkaampaa ohjausta ja neuvontaa.
3. Tulosjohtaminen on vakiinnutettava maatilayrittäjyyden perustaksi. Talousosaaminen kunniaan ja euroista yhteinen kieli, ulottuen hallintoon ja viranomaisiin saakka.
4. Maataloutemme ja sen myötä ruokahuoltomme perustoja ovat, ja tulevat jatkossakin olemaan, investoivat, kehittävät ja aitoa yrittäjäriskiä ottavat kannattavat tilat – koosta riippumatta.
5. Pelto on maatalouden tärkein tuotantoväline. Tarvitsemme laajan peltojen ympärille rakennetun kehittämisohjelman – Peltoreformi 2025:n
6. Viennissä meidän on noustava alisuoriutujasta globaaliksi turvallisen ruuan viejäksi.
7. Päivittäistavarakauppa on saatava mukaan aidon win-win -kumppanuuden hengessä, vastuullisuutta ja datan avoimuutta korostaen.
8. Suomalainen maatalous on nostettava digitalisaation, tekoälyn, alustatalouden ja avoimen datan hyödyntäjänä edelläkävijäksi maailmassa.

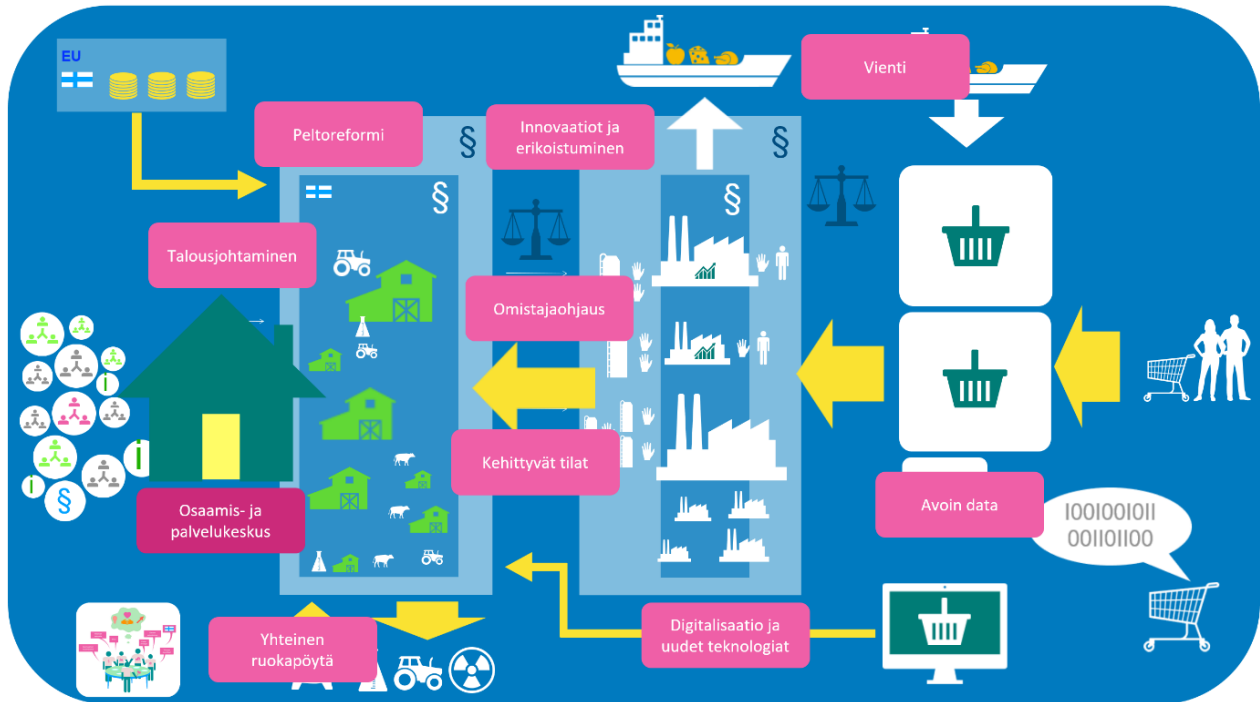
9. Valmistaudutaan tulevaisuuden toimintaympäristön ja ruokailutottumusten muutoksiin. Panostetaan innovaatioihin ja tilakohtaiseen erikoistumiseen – enemmän rohkeutta, ennakkoluulottomuutta ja oma-aloitteisuutta.
10. Onnistumisen eväät luodaan huippuunsa viritetyllä tutkimuksella, koulutuksella ja neuvonnalla. Kootaan alan ohjaus yhteen ja perustetaan uusi maatalouden osaamis- ja palvelukeskus.

Näiden ylätasoinen linjausten alla loppuraportista löytyy yli 50 yksittäistä konkreettista ratkaisuehdotusta maatalouden kannattavuuden parantamiseksi.

Suomalaisen ruokaketjun kokonaiskuva. Kaupan keskittyminen ja sen myötä vahva neuvotteluasema ovat ruokaketjumme merkittävä ominaispiirre. Vienti on tuontia huomattavasti pienempää ja tuottajien ohjaus

ja palvelut hyvin pirstaloituneita.

Kymmenen tulevaisuuden maatalouden kannattavuuden parantamiseen tähtäävää painopistettä kulminoituvat keskustelufoorumiin: Yhteiseen Ruokapöytään ja uuteen Osaamis – ja palvelukeskukseen.

Lisätiedot ja haastattelupyynnöt:

rt.karhinen@gmail.com

www.reijokarhinen.fi